

V korak s časom

Na drugem mestu objavljamo seznama kandidatov Slovenske skupnosti za občinske in pokrajinske volitve v Trstu. Volitve bodo 7. in 8. junija. Tako občinski kot pokrajinski svet je bil razpuščen pred rednim iztekom mandata, ker svetovalske skupine niso mogle izraziti večine, ki je nujna za redno delovanje izvršnih odborov.

Slovenska skupnost je pri sestavljanju kandidatnih list skušala predvsem izpolniti obvezo in obljubo, ki ju je bila sprejela

DRAGO LEGIŠA

na zadnjem pokrajinskem kongresu v Trstu in ju je nato potrdila na deželnem kongresu v Gorici. Obakrat je namreč bila poudarila, kako si bo odločno prizadevala, da bi na široko odprla vrata vsem Slovencem v zamejstvu in tako v največji možni meri postala posrednik in glasnik njihovih hotenj, želja in pričakovanj.

Zato najdemo na letošnjih kandidatnih listah tudi mnoga imena, o katerih bi še pred kratkim dvomili, da bi mogla najti mesto med kandidati Slovenske skupnosti. Prepričani smo, da je velika večina slovenskih volivk in volivcev na Tržaškem s takim razvojem dogodkov znotraj naše narodne skupnosti v Italiji zadovoljna, saj je imela in še ima priložnost sama ugotoviti, da razcepjenost in razpršitev slovenskih glasov ne vodita nikamor in da ima manjšina od tega le veliko škodo. V skladu s tem je tudi dejstvo, da neodvisni kandidati zavzemajo na listah vidnejša mesta, torej z resnejšo možnostjo izvolitve, kar še zgovorneje kaže na vsemanjšinski značaj obeh list.

Druga pomembna značilnost letošnjih kandidatnih list Ssk na Tržaškem je prisotnost lepega števila žensk. Tudi v tem pogledu naša slovenska politična organizacija upošteva znamenje časa in daje ženskemu svetu možnost, da se čedalje bolj uveljavlja v javnem življenju, s čimer se z dejanji in ne samo z besedami izraža enakopravnost med obema spoloma in politika ni več domena le moških.

■■■■ 2

IZ DRAMATIČNEGA STANJA V BOSNI NI VIDETI IZHODA

Na čistko v vrhu glavnega stana zvezne vojske in odstavitev Kukanjca, poveljnika druge vojne oblasti s sedežem v Sarajevu, so oborožene sile odgovorile s splošnim bombardiranjem na mestna središča in stanovanjske četrti. Preko 100 tisoč oficirjev in vojakov se je po odloku srbskega dela zveznega predsedstva, da se odpoveduje poveljevanju oddelkom, ki so v Bosni in Hercegovini, znašlo brez političnega in stanovskega vodstva. Poveljevanje so prevzeli posamezni oficirji, ki so se v nekaterih primerih pridružili srbskim prostovoljcem. Predvsem pa je prevladala skrajna struja, ki zahteva odločnejšo politiko v boju proti muslimanom in Hrvatom, ne glede na civilne žrtve in materialno škodo. Granate in topovski izstrelki, rakete in bombe rušijo Baščaršijo, starodavno muslimansko mestno četrt, ki v svoji skoraj petstoletni zgodovini ni utrpela tolikšne škode, če izvajamo roparski napad Evgena Savojskega. S pobočij, ki obkrožajo mesto, srbski prostostrelci sejejo smrt in preprečujejo bolničarjem, da bi priskočili na pomoč desetinam ranjencev, gasilcem,

da bo pogasili požare, in grobarjem, da bi z ulic odnesli trupla padlih. V mestu, ki je že skoraj štiri tedne povsem odrezano od sveta, je zavlada lakota, saj srbska milica nadzoruje vse vhode in tudi letališče. V zadnjih dneh pa obstaja tudi resna nevarnost epidemij.

SAŠA RUDOLF

Prav tako dramatično je v glavnem mestu Hercegovine, Mostarju, ki ga vojska s topništvom napada že dobra dva tedna. Delno poškodovan je celo sloviti most čez Neretvo, po katerem je mesto dobilo ime. Vojska zatrjuje, da se obstreljevanju ni mogla izogniti, češ da so se na njem skrivali muslimanski ostrostrelci.

Vojska je, odkar jo je Beograd pustil na cedilu, brez rednih oskrb in plač. Morda iz obupa ali pa iz potrebe, vojaki plenijo po hrvaških vaseh in zaselkih, terorizirajo prebivalstvo, ki se množično izseljuje. Srbski plačanci, četniki in beli orli, zažigajo vasi, da bi na ta način muslimanom in Hrvatom preprečili povratek.

Sklep evropske dvanajsterice, da odpokliče iz Beograda veleposlanike, bo morda le prisilil srbske oblasti k prekinitvi medijske vojne in ščuvanja k narodnostni mržnji.

V bližnjem ni pričakovati bistvene spremembe v srbski politiki, saj bodo konec meseca volitve, na katerih bodo izbrali poslance zveznega parlamenta tretje Jugoslavije, ki je nastala z združitvijo Srbije in Črne gore. Do čistke v vrhu glavnega stana vojske in predčasne upokojitve starejših projugoslovansko usmerjenih generalov je prišlo verjetno tudi iz notranjepolitičnih razlogov. Predsednik Milošević se je tako odkri-

■■■■ 2

Slovenski krščanski demokrati na kongresu

V soboto, 16. t.m., bo v Cankarjevem domu v Ljubljani 2. kongres Slovenskih krščanskih demokratov. Za njegov potek in zaključke vlada v slovenski javnosti veliko zanimanje. To je povsem razumljivo, saj so bili Slovenski krščanski demokrati ena temeljnih političnih sil bivšega DEMOSA in s predsednikom Peterletom bistveno sooblikovali politiko postkomunistične Slovenije. Z izglasovanjem nezaupnice prvi demokratični vladi so Krščanski demokrati prešli v opozicijo in se bodo odslej predvsem pripravljali na nove politične volitve.

Medtem je v slovenski javnosti še vedno predmet zanimanja vest, da je iz Slovenske ljudske stranke izstopil njen predsednik Ivan Oman, ustanovitelj Kmečke zveze in eden podpredsednikov Republike Slovenije. Oman je zagovarjal v lastni stranki stališče, naj se združi s Krščanskimi demokrati, češ da nima smisla imeti dve v bistvu enaki stranki in torej cepiti sile. Ker je v vodstvu svoje stranke ostal v manjšini, je odstopil in se nato pridružil Slovenskim krščanskim demokratom.

Slovenska skupnost predstavila kandidate

Na tiskovni konferenci, ki je bila v torek, 12. t.m., na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu, je stranka predstavila svoje kandidate za bližnje občinske in pokrajinske volitve. Uvodne misli je podal pokrajinski tajnik Ssk Martin Breclj, nato pa so spregovorili štirje glavni kandidati. Srečanje je vodil pokrajinski predsednik stranke Zorko Harej. Na sliki (foto M. Magajna) od leve proti desni: Samo Pahor, Peter Močnik, Zorko Harej, Martin Breclj, Ivan Peterlin in Josip Pečenko.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 17. maja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojnu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Pet prijatelj v pasti«; 11.45 Vera in naš čas; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Bonjour Triestesse ali kabaret podirajočih se dni«; 15.30 Krajevne dejavnosti; 17.00 Šport in glasba.

■ PONEDELJEK, 18. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Jugoslavija 1918-1941; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 I.A. Gončarov: »Oblomov«; 12.00 Nikoli ni prepozno za učenje; 12.20 Slovenska lahka glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Za spretne roke«; 15.30 Strmeče uho; 16.00 Mi in glasba: violinistka Tatjana Lipovšek, pianistka Nataša Lipovšek; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Živeti je naša usoda.

■ TOREK, 19. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 I.A. Gončarov: »Oblomov«; 12.00 Nepozabne odrske sanje; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Mi in glasba: violinistka Tatjana Lipovšek, pianistka Nataša Lipovšek; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 17.40 Mladi val.

■ SREDA, 20. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 I.A. Gončarov: »Oblomov«; 12.00 Male neznane države; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.30 Simboli in še kaj; 16.00 Mi in glasba. Skladatelj Janez Gregorc; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasovi iz Sibirije; 17.40 Mladi val.

■ ČETRTEK, 21. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 9.35 Dvajset minut z...; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 I.A. Gončarov: »Oblomov«; 12.00 Moji prijatelji za boljši svet; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.30 Spoznajmo Slovenijo; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Četrtekova srečanja: Obtoženci drugega tržaškega procesa; 17.50 Mladi val.

■ PETEK, 22. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Halo, dober dan! Tu 362875; 9.00 »Bonjour Triestesse ali kabaret podirajočih se dni«; 9.30 Halo, dober dan! Tu 362875; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 I.A. Gončarov: »Oblomov«; 12.00 Šaljivo — resno; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Barvni ringaraja«; 14.30 Od Milj do Devina; 15.30 O poeziji 80. let; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 23. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Slovenska lahka glasba; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 I.A. Gončarov: »Oblomov«; 12.00 Oddaja iz Rezijske; 12.45 Glasnik Kanalske doline; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 15.00 Duh časa in čar odr v spominih Jožeta Babiča; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Saša Vuga: »Povest o bellem zajcu«.

Ob robu nedavnega papeževega obiska

Čeprav sta od nedavnega papeževega obiska v deželi Furlaniji-Juljski krajini minila že dva tedna, je še vedno čas, da vsaj kot kronisti opozorimo na nekatera dejstva, ki dokazujejo tudi slovensko prisotnost pri tem zgodovinskem dogodku. Že v ponedeljek, 27. aprila dopoldne, so s Svete gore prenesli v Gorico milostno podobo Matere božje, kar je bilo njeno prvo potovanje po letu 1951, ko se je po nekajletnem izginotju spet vrnila na mesto, kamor spada. Prenos podobe v Gorico so odobrile slovenske cerkvene in državne oblasti, opravljen pa je bil s kombijem Goriškega muzeja. Zaradi neprecenljive vrednosti slike je prevoz varovala do državne meje slovenska policija, od bloka v Rožni dolini do stolnice pa italijanska. Še istega dne zvečer se je v stolnici pričela tridnevna, med katero so svetogorsko podobo počastili najprej slovenski verniki.

V torek, 28. aprila, so v stolnem župnišču (Pastor angelicus) v Gorici odprli zgodovinsko razstavo z naslovom »Božjepotna svetišča na italijansko-slovenski

meji na podobah«, ki jo je v sodelovanju z Goriškim muzejem pripravil Svet slovenskih organizacij. V tej palači je bila na ogled do 3. maja, sedaj pa je prenešana v Katoliški dom v Gorici. S pomočjo podob, teh drobnih stvaritev ljudske vernosti in umetnosti, se lahko sprehodimo od Višarij prek Stare gore, Svete gore, Barbane do Strunjana in Trsa. Ko smo v četrtek, 30. aprila, na prvi dan papeževega obiska, sledili prenosu slovesne maše v Ogleju, je s televizije spet zadonela slovenska beseda, tako pri enem berilu, pri prošnjah in v več pesmih. Združenemu zboru slovenskih pevcev z Goriškega je di-

rigiral Zdravko Klanjšček, združen pevski zbor italijanskih in slovenskih pevcev pa je vodil Stanko Jericijo. Ob tej priložnosti je bila prvič izvedena njegova močna skladba »Tu es Petrus«.

V tem zapisu ne bi ponavljali dejstev o ostalih cerkvenih slavljih v Trstu, Gorici in Vidmu, kjer se je kljub polemikam v zadovoljivi meri oglašil slovenski jezik. To je dokaz, da se vsaj cerkvena oblast jasno zaveda prisotnosti slovenske manjšine v deželi in njenih jezikovnih pravic, kar je povsem v skladu s krščanskim gledanjem na dostojanstvo posamičnih narodov in kultur. V zvezi s tem vprašanjem smo te dni prebrali veliko člankov in komentarjev, zato naj nekako na robu opozorimo še na nekatera drobna dejstva, ki izpričujejo aktivno sodelovanje Slovencev pri tem obisku. Ko smo v soboto 2. maja popoldne na goriškem Travniku čakali na papežev prihod, je iz stolničnega zvonika odmevalo ubrano pritrdovanje, prav takšno, kakor ga slišimo po naših slovenskih vaseh ali v bližnji Furlaniji. Jedro te pritrdovalske skupine predstavljata brata Stacul iz nasele Sv. Rok v Gorici, ki jim včasih priskoči na pomoč, in to se je zgodilo tudi tokrat, kakšen pritrdovalec iz bližnjih krajev onstran meje.

Povratak svetogorske Marijine podobe na Sveto goro v ponedeljek, 4. maja dopoldne, je pomenil nekakšen simboličen zaključek večdnevne slavnosti. Čeprav je potekal v privatni obliki, smo na obrazih zlasti starejših Goričanov, ki so tega jutra pred goriško stolnico spremljali prenos podobe v muzejski kombi, opazili izraze ganjenosti. Ob tem drobnem dogodku smo občutili navezanost prebivalstva na Goriškem na obeh straneh meje na to božjo pot in milostno podobo, ki jo simbolizira, hkrati pa smo se zavedali, da je bil obrnjen še en list v razgibani zgodovini teh krajev. Svetogorski zvonovi so ob srečnem povratku podobe, tako kot teden dni prej ob odhodu, slovesno zadoneli, Marijina slika pa je spet zasedla svoje mesto na glavnem oltarju svetogorske bazilike.

M.V.

* * *

Prejšnji teden, natančneje v četrtek, 7. maja, se je v Ljubljani pričel simpozij zgodovinarjev z naslovom »Katoliška obnova in protireformacija v notranjeavstrijskih deželah 1564-1628«. Znanstveni posvet se je v soboto nadaljeval v Gorici, 14. in 15. maja bo v Celovcu, 4. in 5. junija pa v Gradcu. Simpozij so pripravili univerzitetni inštituti iz Koroške, Štajerske in Slovenije ter goriški inštitut za versko in socialno zgodovino.

Kandidati Ssk za občino

- 1 - Peter Močnik
- 2 - Samo Pahor (neodvisen)
- 3 - Alojz Debelis
- 4 - Jelka Daneu por. Cvelbar
- 5 - Tomaž Simčič
- 6 - Tamara Petaros
- 7 - Edi Žerjal
- 8 - Josip Pečenko
- 9 - Samo Kokorovec
- 10 - Majda Artač por. Sturman
- 11 - Marjan Bajc
- 12 - Ana Batagelj por. Slobec
- 13 - Marija Besednjak por. Toros
- 14 - Giuseppina Bevilacqua
- 15 - Boris Bogatec
- 16 - Darko Bradassi
- 17 - Marjan Breclj
- 18 - Silvia Kalin
- 19 - Bruna Ciani
- 20 - Majda Cibic por. Cergol
- 21 - Edi Krapež
- 22 - Ivan Križmančič (neodvisen)
- 23 - Edvin Forčič
- 24 - Aleksander Furlan
- 25 - Norma Jazbec por. Jež
- 26 - Marjan Jevnikar
- 27 - Bogdan Kralj
- 28 - Boris Kuret
- 29 - Henrik Lisjak (neodvisen)
- 30 - Nadja Maganja
- 31 - Tomaž Martelanc
- 32 - Marij Maver
- 33 - Vincenzo Milič
- 34 - Mitja Ozbič
- 35 - Irena Pahor
- 36 - Nadja Pahor por. Verri
- 37 - Livij Pertot
- 38 - Marija Pertot por. Poljšak
- 39 - Marta Požar
- 40 - Tanja Prinčič por. Mamolo
- 41 - Marko Šavron
- 42 - Emil Sedmak
- 43 - Boris Slama
- 44 - Josip Stančič (neodvisen)
- 45 - Peter Starc
- 46 - Martina Štrajn
- 47 - Breda Susič
- 48 - Pavel Vidoni
- 49 - Berta Vremec
- 50 - Ivan Žerjal

Iz dramatičnega...

žal vplivnih vojakov, ki so bili v celoti člani Zveze komunistov - Gibanja za Jugoslavijo. S tem je vsaj zaenkrat obdržal vso oblast v svojih rokah in se odkrižal generalov. Vendar pa so se v zadnjih mesecih dokaj skrhal stiki s pravoslavno Cerkvijo. Patriarh Pavle je v več primerih ostro kritiziral vladajočo socialistično stranko, čeprav je v isti sapi dejal, da se ne strinja povsem z demokratsko opozicijo. Ta pa je že najavila, da bo volitve bojkotirala. Veliko nevarnost predstavlja četniški vodja, Šešelj. Raziskave javnega mnenja nakazujejo, da si zna Šešelj zagotoviti kar 30 odstotkov glasov, kar bi pomenilo, da bo bodoči parlament tretje Jugoslavije pod močnim vplivom skrajne desnice in da bodo poganja za pomiritev na prostoru bivše Jugoslavije otežkočena.

V korak s časom

Tretja in prav tako pomembna značilnost letošnjih kandidatnih list Ssk, je njihova, če se smemo tako izraziti, mladost. Med kandidati so mladi prav dobro zastopani in se jim nudi možnost za lepo uveljavitev. Prisotnost mladih pa je predvsem znak življenjskosti in trdno jamstvo za prihodnost.

Dr. Peter Močnik, prvi na listi Ssk za tržaški občinski svet

»Izvoljeni predstavnik mora biti odvisen izključno od Slovencev«

Dr. Peter Močnik je prvi na listi slovenske stranke za tržaški občinski svet na junijskih volitvah. Po poklicu je odvetnik, obenem pa poučuje na trgovskem zavodu »Ž. Zois« v Trstu. Že več let je aktiven član Slovenske skupnosti, med drugim je strankin pokrajinski podtajnik.

Peter Močnik

Kakšen je program Vašega dela v občinskem svetu če boste izvoljeni?

Program, ki sem si ga postavil, temelji tudi na štiriletni izkušnji, ki sem si jo pridobil kot rajonski svetovalec, in zaobjema naslednja glavna prizadevanja: uresničitev pravic Slovencev na vseh ravneh; vzpostavitev pravega sožitja med tu živječima narodnostima; razvoj prebivalcev in teritorija občine na človeškem, kulturnem, gospodarskem in socialnem področju, po smernicah tudi poravnava že dolgoletnih dolgov uprave do prebivalcev; boj za boljše občinske u-

sluge, ki so danes prevečkrat pomanjkljive.

Kaj bi bilo treba po Vašem stori, da bi se stranka Slovenske skupnosti še bolj približala vsem Slovencev?

Slovenska skupnost je nastala z željo, da bi bila politična stranka vseh Slovencev v Italiji. Žal se to ni uresničilo, predvsem zaradi zunanjih pritiskov, ki so povzročili razpršitev slovenskih glasov. Programi stranke so bili vedno v smislu razvoja pravic celotnega slovenskega življa pri nas, ne glede na ideološko prepričanje posameznika, a miselnostne pregrade, ki so bile umetno ustvarjene, niso pustile vsem Slovencev, da bi se svobodno odločali zanjo. Zato je predvsem v nas samih, da se skušamo približati vsakemu posamezniku, a da nas tudi vsak Slovenec sprejme za to, kar smo: edina slovenska stranka v Italiji.

Obstaja po Vašem mnenju možnost, da bi Ssk na teh volitvah izvolila celo dva svetovalca? Na zadnjih volitvah se to le za las ni zgodilo...

Število občinskih svetovalcev se je letos skrcilo na 50 od prejšnjih 60 zaradi demografskega padca v občini. Zato bi bil potreben res lep priliv glasov, da bi izvolili dva svetovalca. Ni prepovedano sanjati, še posebej, če se uresniči, kar sem komaj povedal.

Kaj lahko stori en sam, v najboljšem primeru dva slovenska svetovalca v občinskem svetu? Tudi nekatere druge stranke bodo verjetno izvolile kakega slovenskega predstavnika, vendar pri njih obstaja nevarnost, da bodo predvsem vezani na interese svojih strank, kar se je pred nedavnim jasno pokazalo na glasovanju za statut tržaške občine...

Vsak svetovalec, izvoljen na listi Slovenske skupnosti, predstavlja važen dejavnik in velik izziv za večinske stranke, zato ga lahko število ostalih svetovalcev utiša, a ga ne more zbrisati. Moralna teža naših svetovalcev po mojem še vedno nekaj pomeni. Poleg tega ne smemo misliti, da se občinski svetovalec Slovenske skupnosti zanima samo in izključno za pravice Slovencev: je še vedno sestavni del neke uprave in si mora zato prizadevati tudi za

vse ostale probleme upravljanja tako velike in raznolike občine, kot je tržaška, saj vsaka odločitev na upravni ravni posredno prizadene tudi našo stvarnost. Po mojem je mojstrovina tudi v tem reševanju raznih upravnih problemov. A za vse to mora biti izvoljeni predstavnik odvisen izključno od Slovencev, kar na drugih listah ni mogoče, ker so ideološko opredeljene in podvržene tajnikom, katerim je bolj do vsedržavne ali drugačne politike in za katere smo Slovenci le eden od tolikih problemov, ne pa edina skrb, kot za Slovensko skupnost. (hj)

NOVICE

Ob številni udeležbi je bil v nedeljo, 10. t.m., redni občni zbor open-ske Hranilnice in posojilnice. Uvodnemu poročilu predsednika Pavla Miliča, ki je med drugim opozoril na najpomembnejše dosežke tega bančnega zavoda v minulem letu, so sledili še mnogi drugi posegi. Udeleženci občnega zbora so pozitivno ocenili delovanje hranilnice in ob koncu odobrili obračun za leto 1991.

Prejšnji teden so na območju T 8 pri Bazovici že pokrili strukturo sinhrotrona Elettra. Pospeševalnik so pokrili kar mesec dni pred predvidenim rokom. Sinhrotron naj bi po predvidevanjih začel delovati v drugi polovici prihodnjega leta. Gradnja sinhrotrona in ostalih zgradb — laboratorijev, poslopij za pomožne naprave, električnih kabin in raznih drugih pomembnih objektov bo zahtevala kar 50 hektarov površine.

V nedeljo, 10. t.m., so v Zgoniku proslavili 47-letnico osvoboditve. Slavnostni govornik je bil pesnik in član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec. Na proslavi so nastopili pihalni orkester s Proseka, mešani pevski zbor Rdeča zvezda iz Saleža ter osnovnošolski otroci.

Ob slovesnem odprtju tiskarne

V Graphartu predstavili monografijo F. Vecchieta

V novih prostorih tiskarne Graphart v Viale d'Annunzio 27/E je bila v sredo, 13. maja, predstavitev monografije zamejskega likovnika Franka Vecchieta ob 50-letnici. Knjiga, ki jo je izdalo Založništvo tržaškega tiska, ima naslov »V prostoru znakov in predmetov«. Vodilni esej je prispevala Laura Safred, spremne besede pa so napisali še Nelida Silič Nemec, Tonko Maroevič in Marko Kravos. Knjiga je opremljena z barvnimi fotografijami Vecchietovih umetnin, ki bi jih lahko označili kot posege v prostor ter poigravanje z barvami in različnimi materiali, predvsem z lesom. Večinoma ne gre za risbe (teh je zelo malo) in tudi za kipe ne, pač pa za posrečene in nedvomno svojske kreacije, za zanimive mozaike, ki »dopolnjujejo« naravo, notranjost stavbe, zid ali cesto, z umetniško strukturo napolnijo »prazen« prostor in mu dodajo barvni ton. Večina fotografij v Vecchietovi monografiji so delo Maurizia Frulanija.

Za konec naj povemo še, da je knjiga napisana v dveh jezikih in da vsebuje poleg umetnostnih kritik del Franka Vecchieta tudi najpomembnejše podatke o njegovi umetniški poti, na katero je stopil že v nižji srednji šoli. Nanj je vplival predvsem slikar Avgust Černigoj.

S slovesno predstavitevjo monografije je slovenska tiskarna Graphart iz Trsta tudi uradno odprla svoje nove prostore, ki jih je začela preurejati prejšnje poletje. Iz premajhne tiskarne v ulici Rossetti, kjer je delovala veliko let, se je lastnik preselil v velike in udobne prostore ter jih obenem opremil tudi z novimi, tehnološko sodobnimi stroji. V Graphartu se tiska veliko slovenskih knjig in revij, med drugimi tudi naš list, ki se pridružuje čestitkam ob odprtju novih prostorov.

Kandidati Ssk za pokrajino

VOLILNA OKROŽJA ŠT.:

- 1 - Zorko Harej
- 2 - Rafko Dolhar
- 3 - Magda Jevnikar por. Zupančič
- 4 - Marinka Terčon por. Brezigar
- 5 - Maja Lapornik por. Pelikan
- 6 - Tomaž Simčič
- 7 - David Slobec
- 8 - Diomira Fabjan por. Bajc
- 9 - Robert Petaros
- 10 - Dalka Sturman
- 11 - Janko Ban
- 12 - Mario Maver
- 13 - Sergij Petaros
- 14 - Alojz Debelis
- 15 - Jožko Gerdol
- 16 - Stanislav Skrinjar
- 17 - Samo Kokorovec
- 18 - Josip Pečenko
- 19 - Mario Gregorič
- 20 - Ivan Peterlin (neodvisen)
- 21 - Antek Terčon
- 22 - Alojz Tul
- 23 - Danilo Šavron

SLOVENSKA SKUPNOST

komisija za šolstvo, kulturo in šport

prireja okroglo mizo na temo

SLOVENSKA OSNOVNA ŠOLA: PROBLEMI IN ODPRTA VPRAŠANJA

Sodelovali bodo: Ksenija Dobrila, Mirjam Kandut, Vera Tuta, Bojan Pavletič in Danilo Sedmak

Zaključke razprave bo podal strankin pokrajinski podtajnik Peter Močnik

Srečanje bo v petek, 15. maja 1992, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3/1

Vljudno vabljeni!

Ivan Peterlin, kandidat za tržaški pokrajinski svet

»Ssk je idealni forum, v katerem bi se moral istovetiti vsak Slovenec«

Prof. Ivan Peterlin, ki je naši javnosti, predvsem mladini, znan kot priljubljen športni pedagog, je na bližnjih volitvah kandidat za tržaški pokrajinski svet na listi Slovenske skupnosti, ki ima največ možnosti za izvolitev. Tudi v preteklosti je že bil kandidat te stranke. Zaprošili smo ga za intervju, na katerega je rad pristal.

Ivan Peterlin

Na listi Slovenske skupnosti ste kandidirali kot neodvisen. Kaj vam ta »neodvisnost« pomeni?

Vaše vprašanje mi nalaga nekoliko razčlenjen odgovor, saj je razlogov za to mojo izbiro kar nekaj.

Prvi in najbolj enostaven je kajpak ta, da sem vselej spremljal delo, programe in realizacijo le-teh, raznih političnih strank nekako iz ozadja. Seveda sem pri svojih opazovanjih jemal v poštev le stranke, ki naj bi se strokovno in zavzeto ukvarjale z našo — slovensko narodnostno problematiko.

Ostal sem v ozadju in spremljal, žal, drsenje navzdol, čutil razočaranje ob marsikateri odločitvi naših politikov in politologov in si v bistvu prigovarjal, da je verjetno vsemu temu tako, ker je pač v »politiki« tako!

Kandidaturo sem sprejel, ker se mi zdi, da zadnja leta bistveno kot slovenska komponenta nazadujemo na vseh ravneh, da v osnovi izgublamo tisto borbenost, ki nam je bila vedno prišita na kožo, da zapadamo v kaos političnih izbir, ko smo že pripravljeni požreti in asimilirati v sebi vse, tudi žabo, če je treba, samo, da so strankarski interesi rešeni!

Kako naj si drugače razlagam plitvino našega časopisa, poročanja nasploh, apatičnost naših ljudi, ko celo z našim — slovenskim glasom pošiljamo v parlament preko takozvanih »naprednih in Slovencem naklonjenih« strank razne Camber-je, Agnelli-je in podobne in ko v imenu nekega fantomatičnega sožitja veselo podpisujemo statute in to brez vsakega sramu, pa čeprav je vsakomur jasno, da vse to pomeni že vnaprejšnje brisanje slovenstva z geografske karte teh tal?

Seveda si ne delam nikakršnih utvar, da se bo vse spremenilo čez noč, samo zato, ker se v tem trenutku od-

ločam za nastop na volitvah. Sploh ne!

Vendar moj nastop in moja »neodvisnost« pomenita vabilo vsem, ki so neodločeni in omahujejo, ki niso prepričani v možnost korektur stanja, v katerem se nahajamo, da me podprejo in s tem tudi sami poskušajo vplivati na razvoj dogodkov, na status quo, ki nas v tem trenutku — vsaj tako je moje mišljenje — peljejo samo v brisanje.

Zakaj ste se odločili za kandidacijo pri stranki Slovenske skupnosti?

Mislim, da je danes Slovenska skupnost idealni forum, v katerem bi se moral istovetiti vsak Slovenec, ki ima še količkaj čuta narodnostne pripadnosti. To je gotovo forum, ki opereira na narodnostnem področju najbolj korenito in prizadeto in ki usmerja vse svoje napore prvenstveno v reševanje slovenske problematike. Poleg vsega resnično nudi človeku širok spekter različnih ideoloških gledišč. Ister povojnih let jasno kaže na to, da so bile verjetno politične izbire, ki nam jih je priporočala tudi matica, napačne. Strateško napačne!

Danes smo namreč še vedno na »startu«, še vedno stopicamo, še vedno jamramo, pa čeprav smo bili vsa povojna leta — globalno gledano — zelo ubogljivi in poslušni...

Kakšna bodočnost se, po Vašem, piše slovenski narodnostni skupnosti, če že ne dolgoročno pa vsaj v naslednji mandatni dobi?

Že po naravi sem optimist in v razsodnost in notranjo moč slovenskega človeka globoko verjamem.

Res je, da se časi spreminjajo, da smo mogoče upehani, da smo se prav gotovo vsebinsko poplitvili in res zgleda, da z narodnostnega vidika nismo tako bojeviti in ihtavi, kot smo bili včasih. Vendar sem prepričan, da je vse to le zunanja fasada in da znamo odločno vstati tudi takrat, ko vsi mislijo, da je v nas zaspala vsaka možnost reakcije. To smo velikokrat dokazali in to je dokazal slovenski človek tudi v domovini, ko se je z odločnostjo znal dokopati do lastne — suverene države. Zakaj ne bi bili tudi mi taki?

Ob analizi kandidatne liste Slovenske skupnosti za te volitve me navdaja prav ta občutek: vedno več ljudi — tudi različnih ideoloških gledišč — se odloča za delo v tem slovenskem političnem forumu. In tudi v tem vidim perspektivo!

Kaj bi želeli povedati svojim volilcem?

Če bi tu hotel razčlenjevati posamezne argumente bi bila stvar dolga in za bralca tega intervjuja verjetno dolgočasna. Zato naj na vprašanje odgovorim nekoliko drugače.

Mimo vsakdanjih problematik, ki so skupne vsem, ki živijo v naši pokrajini se mi zdi, da nas čaka še drugačno vsebinsko delo. Mislim, da smo Slovenci kot prvi poklicani, da v ljudeh italijanske narodnosti skušamo podreti miselni Berlinski zid, ki so si ga postavili, da se od nas distancirajo in ograjujejo. Italijanskega sosedu moramo znati prepričati o nujnosti uveljavljanja tega prostora kot mesta stičišča različnih kultur in priznavanja

Letošnja kolonija v Dragi

Slovensko dobrodelno društvo SLOKAD sporoča, da starši še lahko vpišejo otroke od 5. do 16. leta starosti v počitniško kolonijo v Dragi. Kolonija bo od 3. do 23. julija. Starši morajo z otrokom v pristojni občinski urad v Dolini ob sredah od 9. do 11. ure, v Nabrežini ob četrtkih ob 8. uri in v Zgoniku prav tako ob četrtkih ob 10. uri. Tudi otroci iz tržaške občine se lahko javijo v že omenjenih občinskih uradih. Za podrobnejše informacije zainteresiranci lahko pokličejo tel. številko 226117.

dostojanstvenosti jezika, ki ga nekdo govori. Prepričati ga moramo, da je dialog nujen in potreben za oba partnerja, tudi za Italijana, ki je sicer v večini.

Nujna se mi zdi odprtejša konfrontacija in to brez slepomišljenja in strankarskih igraric o tem, kaj pomeni načelo zaščite neke manjšine in sploh globlje razmišljanje o tem, kaj pomeni prodor v Evropo. Italijanski človek v naši pokrajini danes nima še pravice, pa tudi srčne kulture ne, da bi lahko z neko kulturno širino razmišljal o tem, da spada tudi sam v nek skupni evropski prostor.

Dokler bo škof Bellomi tarča podlih in neodgovornih napadov samo zato, ker zna prisluhniti tudi slovenskemu verniku, dokler bo liderstvo in imidž italijanskega Trsta v kulturnem vacuumu gospoda Camberja in njemu podobnih, tak Trst gotovo nima bodočnosti. In prav ta Trst moramo podirati.

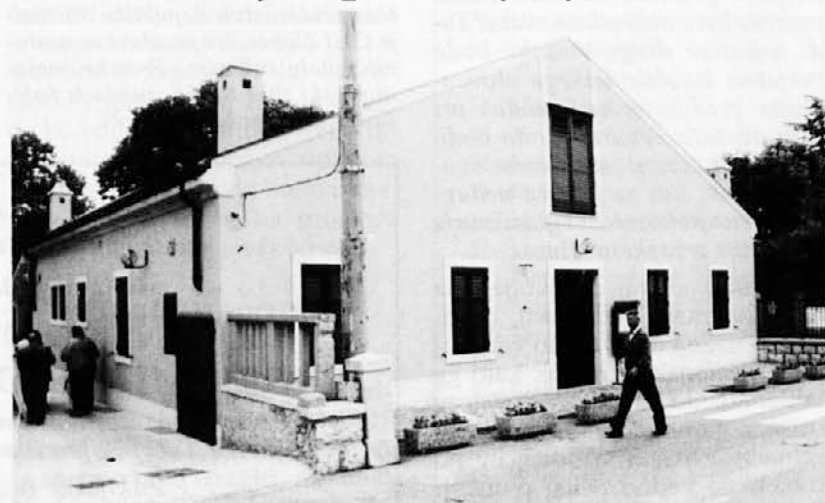
Žal poznam samo en recept: strniti moramo svoje vrste. Dajmo si moč, ki nam jo drugi jemljejo s tem, da nas z demagogijo peljejo v razcepljenost. Pristopimo k edini slovenski stranki-forumu in podprimo naše ljudi!

Za kaj se nameravate, v slučaju izvolitve, v prvi vrsti zavzemati?

Ničesar nočem obljubljal, saj je tudi to karakteristika italijanskega političnega sistema v trenutku, ko se politik bori za »stolček«. Obljube pa se razblinijo v imenu nekih višjih strankarskih interesov, čim so volitve mimo. In prav tega si kot Slovenci ne smemo privoščiti: izzivi, kot vprašanje volilne reforme, so pred nami; pred nami je gotovo obdobje ostrih debat o ustavodajni reformi. Tudi italijanska družba se spreminja, protest je že glasen in jasno zaznaven. Zakaj se moramo ravno mi držati starih in obrabljenih političnih formul? Imejmo pogum in obrnimo stran!

Vprašanja je postavila Helena Jovanović

Trebče imajo spet svoj Ljudski dom

V soboto, 9. maja, so v Trebčah odprli prenovljeni Ljudski dom, ki je namenjen celotni vaški skupnosti. Dom je bil zaradi nujnih del zaprt petimi leti. Poslopje, zgrajeno pred 85. leti, je bilo res v slabem stanju. Odprtje prenovljenega doma bo prav gotovo vplivalo na poživitev kulturnega življenja v Trebčah.

(foto D. Križmančič)

V pripravi je SLOVENSKA VIDEOKASETA o papeževem obisku v FJK

Kmečko obrtna hranilnica iz Doberdoba v novih prostorih

Novo poslopje Kmečko obrtne hranilnice v Doberdobi (foto D. Bradassi)

Kmečko obrtna hranilnica iz Doberdoba bo v kratkem imela nov sedež. Uradna otvoritev bo v soboto, 16. maja, ob 17. uri. Novi sedež je v neposredni bližini starega, torej je v središču vasi in na ta način odraža kontinuiteto z dosedanjimi uradi. »Predvsem je večji in bolj funkcionalen«, meni ravnatelj hranilnice dr. Maks Gergolet, »poleg tega smo bili v prejšnjem poslopiju le najemniki, z novim sedežem pa bomo končno imeli svoje poslopje. Trenutno je v hranilnici zaposlenih 8 oseb, dosedanjí sedež pa je bil primeren morda le za 4 osebe.«

Potreba in želja po novih prostorih sta nastali v začetku 80 let. Do leta 1979 je hranilnica namreč delovala le ob večernih urah in šele oktobra istega leta sta v njej našla redno zaposlitev dva uslužbenca. Njeno delovanje, ki je bilo že od začetka 70. let v stalnem vzponu, je prav tedaj doživelo še dodaten zagon. Nekaj števil: vloge so se od skoro 2 milijard in pol v letu 1980 povečale na 7 mi-

lijard in 100 milijonov v letu 1984, posojila pa so se v istem obdobju povečala od 1 milijarde na skoro štiri milijarde lir. »Leta 1984 smo začeli iskati prostor v vasi za boljše poslovanje, vendar ni bilo velike razpoložljivosti«, je povedal dr. Gergolet. »Končno smo našli primerno stavbo in jo odkupili, vendar se je prejšnji lastnik po podpisu pogodbe premislil. Prišlo je do sodne obravnave, ki je trajala dobrih 5 let. Končno smo leta 1990 postali polnopravni lastniki in smo novembra istega leta začeli z deli.«

Zunanji načrt je prispeval geometri Giovanni Poletto, projekt za notranjo opremo pa Paolo Furlan. »Gre za stavbo, ki je izraz kraške arhitekture, ki je tudi povezana z modernejšim slogom. Spodnji del je nekoliko bolj moderen, zgornji pa je tipično kraški, kar velja tudi za manjše poslopje v ozadju, kjer bo dvorana in prostori namenjeni upravnemu svetu. V osrednji stavbi bo pritličje namenjeno strankam, zgornje

nadstropje osebju, v podstrešju pa bo arhiv.«

V doberdobsko Kmečko obrtno hranilnico prihajajo poleg domačinov tudi stranke iz okolice, predvsem iz Tržiča, Ronk, Zagraja in iz Laškega na splošno. »Menim, da naše delovanje v celoti zadošča potrebam strank iz Doberdoba in okolice. Domačini so

SPORED PRIREDITEV OB ODPRTJU SEDEŽA

PETEK, 15. MAJA

Ob 20.30:

Župnijska dvorana

Predstavitve brošure

»Iz preteklosti v bodočnost«

Recital tenorista Luca Dordola

ob klavirski spremljavi

Hilarija Laurenčiča

SOBOTA, 16. MAJA

Ob 16.30:

Zbiranje pred novim sedežem

Ob 17.00:

Pozdrav predsednika Kmečko

obrtne hranilnice Doberdob

Pozdravi prisotnih oblasti

Blagoslov in prerez traka

Ogled prostorov

Ob slavnostnem odprtju novega sedeža bodo sodelovali zbora Hrast in Jezero ter godba na pihala Kras, na večerni družabnosti pa bo igral ansambel Lojzeta Slaka.

z našimi storitvami zadovoljni in so nam večkrat izrazili priznanje in zadovoljstvo nad opravljenim delom. Predvsem jim skušamo biti ob strani in ustreči njihovim željam. Kot primer naj navedem le, da od samega začetka delovanja skušamo pomagati strankam tudi pri izpolnjevanju davčnih prijav 740.«

(Dar)

Dekliški zbor Devin se pripravlja na jubilejni koncert

V stari cerkvi sv. Ivana v Štivanu bo konec meseca (31. maja) praznično in slovesno obnem. Dekliški zbor Devin bo namreč v tej starodavni cerkvi proslavil 20-letnico svojega delovanja. Devinska dekleta so se na ta jubilej temeljito pripravila, saj bodo pod vodstvom Hermana Antoniča, ki zbor vodi od vsega začetka, predstavile bogat in zahteven program. Pevke bodo izvedle nekaj pesmi, ki so jih izvajale v teh dveh desetletjih; zahtevnejše skladbe in nekaj takih, ki so jih razni skladatelji napisali nalašč za ta sesto. Zanimiva in lepa je tudi pobuda, da bi se na koncu koncerta pridružile sedanjim pevkam še tiste, ki so pele v zboru v prejšnjih letih, a so ga sedaj zapustile. Dekliški zbor Devin je tudi pripravil posebno brošuro, ki bo gotovo koristna in zanimiva tudi za poznavanje zgodovine tega pevskega sestoja in vloge, ki jo ima ta pevska skupina za kulturno dejavnost in narodno obrambno delo na tem področju, saj zbor deluje v vaseh od Jamelj do Devina in od Sesljana do Mavhinj ter Slivnega.

Socialni pomen »Pastirčkovega dneva« v Gorici

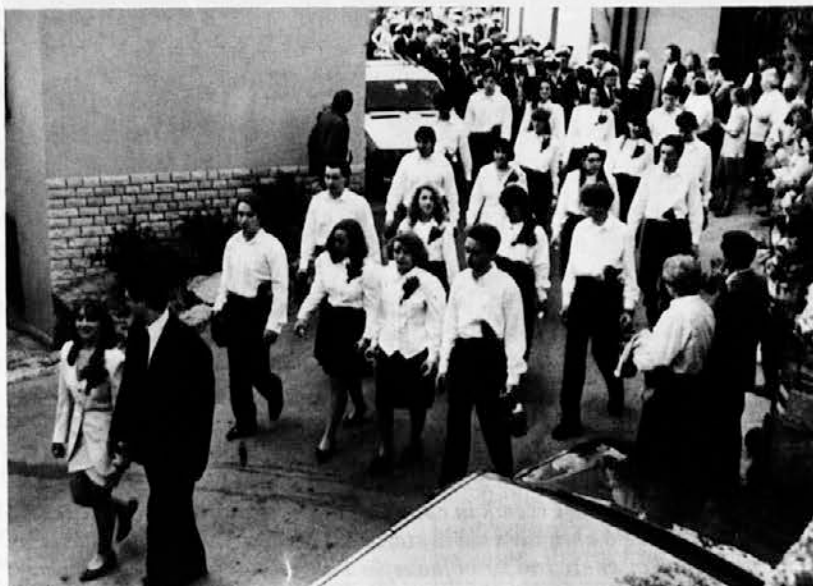
Tradicionalno srečanje bralcev in prijateljev revije »Pastirček«, ki izhaja več kot štirideset let, je bilo v nedeljo, 10. t.m., v Katoliškem domu v Gorici. Vsi obiskovalci so se prijetno počutili, saj so prireditelji pripravili zanje res bogat kulturni spored. Letos je bil »Pastirčkov dan«, tako se namreč prireditve imenuje, že 13. po vrsti.

Na slovesnosti so nastopili otroci iz Glasbene šole »E. Komel« iz Gorice, otroški zbor Rupa-Peč, župnijska dramska skupina iz Nabrežine, Mladinski zbor »Vesela pomlad« z Opčin, otroški zbor »A.M. Slomšek« iz Bazovice, za konec pa je zapela tudi skupina slabovidnih deklic iz Škofje Loke. Občinstvo si je nato lahko ogledalo razne učne pripomočke, ki jih uporabljajo otroci s prizadetimi vidom. Vsoto, ki so jo nabrali na Pastirčkovem dnevu s prostovoljnimi prispevki, so prireditelji namenili Zavodu slabovidnih.

Na prijetni prireditvi v Gorici je imela slavnostni govor Jelka Cvelbar, ki je večletna sodelavka revije, aktivna socialna delavka in ki se že dolgo ukvarja tudi s prizadetimi otroki. Zbranim je posredovala tudi nekaj podatkov o delovanju Sklada Mitja Čuk z Opčin, edine slovenske organizacije, ki skrbi za duševno ali telesno prizadete malčke.

Izredno uspela »Majenca« v Dolini

V Dolini je bilo od 7. do 12. maja vse živo, saj je v tej vasi potekala priljubljena »Majenca 92«, prireditve, ki se je že tako zakoreninila v samo tradicijo vasi, da bi jo danes težko pogrešali. Kot vedno in morda še bolj kot prejšnja leta, so organizatorji nudili obiskovalcem tako zanimive kulturne kot tudi zabavne točke in seveda ples z znanimi ansambli. V okviru te prireditve so tudi odprli 36. občinsko razstavo vin.

Sprevod parterjev in parterc po dolinskih ulicah

(foto M. Magajna)

Sklepno gostovanje letošnje abonmajske sezone

Shafferjeva komedija Leticija in luštrek v izvedbi SNG

Zadnjo abonmajsko predstavo letošnje sezone, spektakularnega in zelo pričakovanega Hamleta v režiji Tomaža Pandurja, je vodstvo SSG zaradi težav v zvezi z varnostnimi predpisi moralo nadomestiti z drugim gostovanjem. Tako je **Slovensko narodno gledališče** iz Ljubljane v minulem tednu odigralo uspešno **Leticija in luštrek** angleškega dramatika **Petra Shafferja**, ki se je sicer v slovenskem gledališkem prostoru proslavil predvsem z deloma **Amadeus** in **Črna komedija**.

Že sam naslov komedije je dražljiv, tako da si gledalec zastavlja vprašanje, za kaj pravzaprav gre. Kaj je to, luštrek? Razlago tega skorajda nepoznanega izraza nam prinaša gledališki list, po katerem povzemam, da je to latinsko **Levisticum officinale**, do 1,50 m visoka, gosta rastlina, s čvrstimi, pernato deljenimi, skoraj trikotnimi listi, med katerimi so od julija majhni, rumenozeleni cvetni kobilice. Liste močno dišečega okusa, sorodnega zeleni, lahko dodajamo juham in mesnim jedem, očitno, kot se nam razkrije iz komedije, pa tudi pijčam, zlasti žganju.

Leticija in luštrek — torej veselje (na kar opozarja latinski izvor imena, iz laetitia) in aromatičnosti, priokus

na pot usodno zbliža z Lotte, ki je iz protestništva in revolucionarnosti šestdesetih let pristala na direktorskem stolčku kadrovskega oddelka za spomeniško varstvo. Revica Leticija se ji zasmili, zato ji preskrbi novo zaposlitev, v kateri pa eksuberantna vodička ne vzdrži.

Vez med Leticijo in Lotte se tudi in predvsem po zaslugi luštrekovega napitka poglobi. Ženski v Leticijinem kletnem stanovanju odigravata velike vloge iz monumentalnih Shakespeareovih tragedij. Preko njih v banalno in plitvo, problematično sedanjost vdira slavna angleška preteklost. Srečanja in poustvarjanje najslavnejših dramskih usmrtitev postanejo tako rekoč najpomembnejši trenutki v sivini Leticijinega in Lottinega vsakdanjika. Kljub temu da prijateljici le za las uideta naključni tragediji, ju to ne odvrne od domišljjskega sveta, ampak ju spodbudi k novi zamisli. V sodelovanju bosta falirana arhitektka in rojena igralka razkazovali turistom najgrše sodobne londonske zgradbe in palače, utelešenje moderne betonske civilizacije.

Skratka: Leticija in Lotte slavita zmago nad enoličnostjo in neizvirnostjo, tako da se Leticijino geslo: trije P-ji — Poveljati, Poživiti, Prosvetliti — izkaže kot edino pomembno ter inovativno vodilo v sodobni računalniški civilizaciji čipov, mikroprocesorjev in ogabnega železobetona.

Zatekanje v preteklost, ki teatralično vdira v sedanjost, potemtakem ni in ne more biti nikakršna pametna rešitev. Svet prihodnosti je svet ustvarjalnega prenavljanja in nenehno

novih domislic, zato edinole Leticijin amor vitae, njen fantazijski naboj osmisli sicer sterilno življenje dveh prijateljic.

Torej Shafferjev recept ni niti najmanj pedanten in dlakocepski, nič vzvišen in ne solzav, ne prisega na narodovo usodo in preteklost, čeprav jo tako rad obnavlja v igralskih prizorih; je namreč recept za ustvarjalno prihodnost.

Barvita scena **Marjana Kravosa** in učinkoviti kostumi **Bianke Adžič Ursulov**, usklajeni zlasti s posameznimi Leticijinimi igralskimi nastopi, so primerno obarvali s teatraličnostjo sicer konverzijsko, z angleškim humorjem začinjeno komedijo. **Milena Zupančič** je kot Leticija poustvarila suvereno in pogumno bitje, ki čustvuje skozi ves razpon zrele ženske, vendar pogreša čustveno toplino ter si praznino zapolnjuje v domišljjskem svetu, z zatekanjem v otroštvo ob materi igralki. **Polona Vetrh** je v Lottinem liku dokazala raznolikost svoje igralskega temperamenta bodisi kot odločna jupijevska karieristka, pa tudi kot nekdanja revolucionarna in razočarana arhitektka, ki je nazadnje ob Leticiji odkrila svojo pravo usmeritev. **Iztok Valič** je kot tretji igralec interpretiral dve moški vlogi, Framerja in komičnega advokata Bardolpha.

Režija **Dušana Jovanoviča** je ob glasbeni spremljavi **Davorja Rocca** omogočila igralski trojici polno valorizacijo interpretacijskih sposobnosti, tako da je občinstvo tudi med predstavo večkrat nagradilo gostujoči ansambel SNG s toplim aplavzom.

Majda Artač Sturman

Bogata in tehtna vsebina revije »Nuova iniziativa isontina«

Tik pred obiskom Janeza Pavla II. v naših krajih je v Gorici izšla najnovejša številka revije »Nuova iniziativa isontina«, ki jo izdaja tamkajšnji center za politična, gospodarska in socialna vprašanja »Sen. A. Rizzati«. Revija je napisana v italijanščini, je izredno odprta in dobro razume manjšinske probleme. V njej je objavljenih tudi nekaj prispevkov slovenskih avtorjev.

Mnogo člankov je v tej številki posvečenih velikemu dogodku papeževga prihoda k nam. Glavni urednik revije — pravzaprav gre za pravo knjigo razprav in razmišljanj — Celso Macor je svoj uvodnik posvetil prav temu velikemu in pomembnemu dogodku. Zemlja, ki jo bo obiskal Janez Pavel II., piše, je dežela vojn in nasprotovanj, ki sta jih povzročili politika in nacionalizem stare Evrope. Macor tudi poudarja, da se je mogoče na Boga obrniti le v materinem jeziku ali »jeziku srca«, kot ga sam imenuje. Posebno na tem ozemlju so bili poskusi brisanja narodne identitete od nekdaj močni. A brez identitete, brez korenin, brez preteklosti se pretrgajo vezi z našimi predniki, a ne samo to: »to pomeni tudi osiromašenje celotne kulture, ki se tako asimilira, izgubi v sivini, v kateri ni več oseb ampak je le anonimna masa, vdana Niču.« To poudarja Celso Macor v svojem uvodniku. Avtor piše tu predvsem o Furlanah, vendar pa takšno razmišljanje velja za vse manjšine.

»Nuova iniziativa isontina« objavlja še vrsto zanimivih in tehtnih člankov o najrazličnejših vprašanjih. Mnogo zapisov je seveda posvečenih obisku najvišjega cerkvenega predstojnika. Kot smo že prej povedali, pa se v reviji pojavlja tudi nekaj slovenskih avtorjev. Drago Klemenčič piše o tem, kako doživlja spremembe v svoji matični domovini, Lojzka Bratuž pa o slovenski prisotnosti v kulturi na Goriškem. Revija objavlja v prevodu tudi odlomek iz romana Ivana Preglja »Tolminci«.

Mnogo prispevkov v zadnji številki revije opozarja predvsem na to, da je bodočnost Gorice v strpnosti in sodelovanju med prebivalci različnih narodnosti. Upati je, da bo ta revija prišla v roke čim večim italijanskim bralcem.

* * *

V dvorani Luigi Fogar v Gorici, ki jo je občinstvo napolnilo do zadnjega kotička, so prejšnji teden predstavili knjigo televizijskega časnika Mitje Volčiča z naslovom: »Mosca: i giorni della fine«. Številni poslušalci so ob koncu avtorja knjige kar zasuli z vprašanji. Govora je bilo o sedanjem stanju v bivši Sovjetski zvezi. Volčič je predvsem poudaril, da je kljub trenutnemu, na videz brezizhodnemu stanju, optimist kar zadeva bodočnost te države.

Fotokrožek Trst 80, Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devin prireajo v soboto, 16. t.m., ob 21. uri na sedežu v Devinu (pri otroškem vrtcu) projekcijo diapozitivov z naslovom PREKMURJE 1991

Projekcijo sta pripravila člana Fotokrožka Darko Bradassi in Monika Sulli. Pripravljena je v tehniki križnega preliivanja in je opremljena z izvirno prekmursko glasbo ter komentarjem.

Vabljeni!

življenjskosti. Komedija o življenjski radosti in bizarnosti, ki se spajata z eliksirjem, dišečem po pradačnih domačih receptih, a tudi po nekakšni značjski enkratnosti prekipelajoče turistične vodičke Leticije. (Mimogrede, tale Leticija bi bila s svojim luštrekom zelo primerna za reklamiziranje kakega parfema »alla Arrogance«, ki ga ponuja lepota z vrečko raznovrstne zelenjave, iz katere kuka zelena, tako da se vprašuješ, ali parfem diši po zeleni, arogantnosti ali čem drugem).

Leticijo, ki zna tudi najbolj dolgočasno palačo ali zgodovinsko nepomemben spomenik obarvati s patino skrivnostne izjemnosti, doleti odpušitev z dela prav zaradi pritožb na račun njenih fantazijsko obarvanih razlag. V tem tragičnem trenutku se nje-

Predstavili so knjigo Borisa Pangerca

V prostorih dolinskega županstva so prejšnji teden predstavili najnovejšo knjigo domačega književnika Borisa Pangerca z naslovom »Majenca«. Delo je posvečeno istoimenskemu tradicionalnemu domačemu prazniku, ki se je prejšnji teden pričel v Dolini.

Rojstvo knjige je s pesmijo pozdravil Tržaški oktet. Med drugimi sta spregovorila dolinski župan Pečenik in odbornik za kulturo Aldo Stefančič, ki sta poudarila, da je delo ohranitev naših starih šeg in običajev. Pesnik Marij Čuk je na predstavitvi analiziral to najnovejšo Pangerčevo povest. Ob koncu je nekaj besed povedal tudi glavni urednik Prešernove družbe, založbe, pri kateri je delo izšlo, Ivan Bizjak. Prisotnim se je na koncu zahvalil tudi avtor sam.

Bogat kulturni večer v DSI

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu je bil v ponedeljek, 11. t.m., bogat kulturni spored. Najprej je bilo odprtje razstave slovenske slikarke Vido Slivnik Belantič, sledila pa je okrogla miza o papeževem obisku v naših krajih.

O slikah in sami umetnici je na predstavitvi v DSI spregovoril umetnostni kritik iz Ljubljane Milček Komelj. Vido Slivnik je označil kot »najbolj zlahtno damo« sodobnega slovenskega slikarstva. Pohvalil je njeno neizčrpno bogastvo slikarskih idej, njene tihožitne motive, ki odkrivajo nek notranji, fantazijski svet v tipičnih zeleno-modrih barvah, ki jim je umetnica zvesta že od nekdaj. Rafinirana barvna usklajenost, je med drugim poudaril Komelj, je ena izmed odlik del te slikarke. Priznanje umetnici je na ponedeljkovem večeru izrekla tudi predsednica Sveta slovenskih organizacij Marija Ferletič, ki je povedala, da so slike, ki so sedaj na ogled v Trstu, Slivnikerjeva že razstavljala v Čedadu in Gorici.

Večer v DSI se je nadaljeval z nadse razgibano okroglo mizo, posvečeno vtisom po papeževem obisku v naših krajih. Govorili so g. Dušan Jakomin, edini slovenski predstavnik v pripravljalnem odboru za papežev obisk, Tomaž Simčič, Peter Močnik in Nadja Maganja.

Vsi so se strinjali, da je treba gledati predvsem na pastoralni pomen tega visokega obiska. Do sedaj smo, pod vtisom hude gonje nekaterih tržaških skrajnežev, videli ta izjemni zgodovinski in verski dogodek predvsem iz vidika narodnosti.

DAROVI IN PRISPEVKI

V spomin na pred kratkim umrlo gospo Marico Lupinc iz Praprota in na pokojnega Maria Grudna iz Šempolaja daruje Jožko Gruđen iz Saleza 100 tisoč lir v sklad Novega lista.

V spomin na drago nono Julijano Sosič daruje vnukinja Jasna Repinc z Opčin 100 tisoč lir za tiskovni sklad Novega lista.

V tržaški športni palači kot pred leti

»Jadran je spet v B ligi!«

Jadranovi igralci proslavljajo zmago, ki jim je omogočila vrnitev v B ligo (foto D. Križmančič)

»Ja, ja, ja... v B ligo se gra«: tako je odmevalo pred leti v tržaški športni palači, ko je pred 5.000 zvestimi navijači »zlati Jadran« prvič v svoji zgodovini in v zgodovini slovenske ženske košarke napredoval v italijansko B ligo. Stvari so se v naslednjih sezonah kar precej spremenile. Najboljši tedanji Jadranovci so preizkusili svoje sposobnosti celo v prvoligaškem prvenstvu, nekateri pa so opustili aktivno košarko. V ekipo so vstopili mladi perspektivni igralci, vendar je zamenjava terjala tudi določena bremena, in tako se je naša združena ekipa zopet znašla v tretjeligaškem prvenstvu. Po dveh medlih sezonah se je trud igralcev, odbornikov in trenerjev končno obrestoval. V soboto, 9. t.m., je Jadran zopet napredoval v B ligo. Slika na igrišču proti ekipi iz Mogliana Veneta je bila v marsičem podobna nekdanji tekmi proti Stefanu iz Trevisa, ko se je Jadran povzpел v elito italijanske košarke. Misli so se med tekmo in ob končanem slavlju večkrat povrnille na tisti zgodovinski datum, ki je gotovo ostal zapisan v srcih ne le košarkarskih navdušencev, temveč tudi vseh tistih, ki so bili v tedanjem Jadranovem vrtnicu.

Za sobotno slavlje je bilo treba počakati še par minut od končnega žvižga. Preko ozvočenja se je izvedelo: »Pierobon iz Padove je izgubil v Roncadah, smo v B ligo!« Sledila je eksplozija veselja številnih navijačev, igralcev, trenerjev in odbornikov. Vsi so občutili, da to pomeni nek povratek v tiste magične zlate čase, četudi, kar je bilo je bilo, in je sedaj treba gledati predvsem v bodočnost. Najbolj srečni pa so bili tisti igralci, ki so že drugič napredovali v B ligo. Mislim na gonilne sile te ekipe, na Klavdija Starca, Maura Čuka, Sandija Rauberja in Valterja Sosiča. Ob igrišču pa sta trepetala simbola Jadranovih uspehov Boris Vitez in Marko Ban. Isti ljudje, isto veselje: takih občutkov se zlahka ne da pozabiti.

Sedaj je treba odločno pogledati v prihodnost. Predvsem pa je treba nagraditi trud vseh tistih, ki so si prizadevali za tako velik uspeh, s trenerjem Drvaričem na čelu. Pred leti smo izgubili priložnost, da bi se naša košarka povzpela še višje, kdove, ob ustreznih denarni podpori in želji, morda celo v prvoligaško prvenstvo, kar bi bilo za naše razmere res nekaj neverjetnega. Sedaj ne smemo zopet za-

muditi vlaka. Strniti je treba napor vseh, ki jim je naša združena košarkarska ekipa pri srcu in se je treba potruditi za še višje cilje. Slovenskih košarkarskih talentov, ki bi lahko pripomogli k temu, je veliko. Pomislimo na Jana Budina, Marka Lokarja, Jordana Marušiča, morda Marka Bana (če bi se vrnil na igrišče) in na Borisa Viteza. Prav slednji je v soboto izjavil, da je vse možno...

(Dar)

Spet izšli »Naši razgle«

Štirinajstdnevnik »Naši razgle«, ki se ukvarja s politiko, gospodarstvom in kulturo, je 8. maja ponovno izšel v Ljubljani. Večina člankov je tudi tokrat posvečena vojnim grozotam na tleh bivše Jugoslavije. Glavni in odgovorni urednik Marko Crnković piše v uvodnem članku o »deželi ljubezni in deželi sovraštva« — Bosni. »Malo je vojn, v katerih bi bila ena stran povsem nedolžna,« med drugim poudarja glavni urednik, »toda bosanska vojna je brez dvoma taka. Sicer pa tako ali tako ni jasno, kdo se proti komu bori... Kaj bo zdaj, je vprašanje, ker vsaka smrt pomeni tam najmanj sto let sovraštva...«

Profesor kazenskega prava iz Ljubljane dr. Boštjan Zupančič si v svojem dolgem zapisu pod naslovom »Salvadorski sindrom« postavlja vprašanje, ali bomo postal prvi slovanski primer države, v kateri vlada mafija. Psihologinja dr. Anica Mikuš-Kos pa v tej številki »Naših razgledov« piše o psihosocialni pomoči otrokom beguncem. »Vojna,« poudarja avtorica zapisa, »kot ena izmed množičnih katastrof najhuje prizade ne in zaznamuje otroke.«

Poleg političnih in gospodarskih vprašanj pa je tudi v tej številki »Naših razgledov« našla dovolj prostora kultura. Štirinajstdnevnik objavlja nekaj izvirnih literarnih prispevkov ter recenzij knjig in gledaliških predstav. Likovno je to številko opremil Tone Lapajne.

Jurij Paljk Včasih me je strah poslušati poročila

Nihče ne ve, kakšen obraz je imel nek gospod srednjih let, ki mi je pripovedoval, kaj naj napišem za »podlistek« v Novem listu, ki mi ga urednik občasno zaupa. Rekel mi je, da bere Novi list, in da je včasih zasledil kakšno moje razmišljanje, ki mu je bilo všeč, »posebno tista o starejših ljudeh«.

Zaprepaščen mi je pripovedoval, kaj je doživel neko soboto, čisto običajno soboto. Po dolgih letih, pokojnino prejema namreč že nekaj let, se je dogovoril z določeno osebo, da se vidita ob desetih zvečer v okolici Trsta. Čakal je dolgo, do polnoči in več, po zmenku s prijateljem, ki je zamudil, ker pač ni mogel priti prej. »Veste, včasih se dogajajo nepredvidene stvari!«, je sedel okrog enih ponoči za volan svojega avtomobila in se napotil domov.

»Kaj sem jaz videl po cesti, ne boste verjeli!«

»Prehitevali so me kot nori in mi vpili, naj grem na pokopališče, drugam, da pri svojih letih ne spadam več.«

»Na križišču sem se ustavil, čakal sem na zeleno luč, mislim, da je to normalno, za mano so trobili, vozili so skozi rdečo.«

Še bi lahko naštel nekaj njegovih zaprepaščenih ugotovitev, njegovih žalostnih stavkov, ki so kar vreli iz njega. Bil je potr, žaloster in čutil se je nekje oguljufanega, niti sam ni vedel, kje, vedel pa je, da je »prinešen okoli«.

Rekel sem mu, da vem, kako je, a sem vseeno malo lagal, ker pač že nekaj časa ne vem, kako je ponoči, posebno ob sobotah, praznikih, nedelovnih dneh, na cestah in povsod, kjer je kaj nočnega življenja. To pa se ve, kje je.

Rekel sem mu, da vem, kako je, ker pač živim v Furlaniji, kje je dosti diskotek, barov in plesišč, kjer je dosti avtomobilov z velikansko močjo in dosti mladih s premajhno izkušnostjo, kjer je dosti cest, preveč cest, in dosti platan ob cestah.

Rekel sem mu, da je skorajda na vsaki platanu že kakšno znamenje včasih samo roža, včasih odrgnina in nič več, včasih pa samo neka stekla, ki ga potem drugi avtomobili odpihnijo s svojo hitrostjo.

Rekel sem mu tudi, da me je včasih strah zjutraj poslušati poročila ob sedmih, ko se običajno brijem in kuham čaj zase in včasih kavo za ženo. Prevečkrat sem namreč že slišal iz majhne škatle v kuhinji ime, ki sem ga poznal, prijateljevo, prijateljico, tudi sorodnik je že bil vmes.

NOVICE - NOVICE - NOVICE - NOVICE - NOVICE - NOVICE - NOVICE

O slikarstvu ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja v Sloveniji, Avstriji, Italiji in na Madžarskem je v petek, 8. maja, na tržaški pomorski postaji govoril znani umetnostni kritik Vittorio Sgarbi. Srečanje je sodilo v okvir slikarske razstave z naslovom 20. stoletje v deželah Alpe-Jadran. Poleg Sgarbija so na tem zasedanju govorili ravnatelj Narodne galerije iz Ljubljane Smrekar, ravnatelj deželne galerije iz Celovca Rosmann in odgovorna pri Narodni galeriji iz Budimpešte Geller.

Slikarska razstava bo na Pomorski postaji odprta do nedelje, 17. maja.

Skupnost družina Opčine, ki deluje že več let in se posveča predvsem pomoči telesno prizadetih in ostarelih oseb, se je v nedeljo, 10. t.m., končno vselila v nove, udobnejše in primernejše prostore. Novi sedež je na Božjem polju, na območju bivšega begunskega naselja. Delovanje skupnosti je bilo za nekaj let, po vsiljeni selitvi v Trst, ohromljeno, saj so bili prostori povsem neprimerni. Člani skupnosti so se zato omejili samo na prevoz prizadetih oseb. V novem sedežu pa bo Skupnost družina Opčine končno lahko uresničila svoje plemenite načrte za pomoč tistim ljudem, na katere je družba pozabila.

Goriški pokrajinski svet je v sredo, 6. maja, z veliko večino odobril resolucijo v podporo priznanju jezikovnih pravic slovenske manjšine v statutih občin Doberdob, Sovodnje in Števerjan, ki jo je predložil odbornik Slovenske skupnosti Mirko Spazza-pan. Za resolucijo je glasovalo 12 svetovalcev (DSL, PSI, SSK in Zeleni), vzdržalo se jih je 5 (KD), proti pa je bil le predstavnik MSI. Večina svetovalcev, ki so posegli v razpravo, je izrazila mnenje, da je zahteva po priznanju rabe slovenščine povsem upravičena.

Kulturno društvo Rovte-Kolonkovec je v soboto, 9. t.m., predstavilo v društvenih prostorih knjigo ob 12-letnici delovanja. Publikacija vsebuje del zgodovine tega okraja in obenem prikazuje življenje ljudi, ki v njem živijo. Knjiga je napisana v slovenščini in italijanščini.

Harmonikarski orkester Glasbene matice iz Trsta »Synthesis 4« se je v Innsbrucku na mednarodnem tekmovanju uvrstil na drugo mesto. Tekmovanja se je udeležilo kakih osem tisoč harmonikarjev iz vse Evrope, komisijo pa so sestavljali priznani glasbeniki. »Synthesis 4« je tekmoval v kategoriji za »odrasle na višji umetnostni stopnji« skupno z drugimi 34 orkestri.

V Prosvetnem domu na Opčinah je bilo v začetku prejšnjega tedna odprte razstave slik Milana Obradoviča-Krumperškega iz Ljubljane. Gre za že uveljavljenega umetnika, ki je imel že več samostojnih razstav, sodeloval pa je tudi na številnih skupinskih razstavah. Njegove slike bodo na ogled do 15. maja.

Na devinskem gradu je bila v petek, 8. maja, okrogla miza o gospodarskem in trgovinskem sodelovanju med Italijo in Češkoslovaško. Srečanja, ki sta ga organizirali goriška Hranilnica in posojilnica ter Tržaška kreditna banka, so se udeležili številni gospodarstveniki, predvsem italijanski, saj sodi Italija med pglavitne trgovske partnerje ČSFR.

LEVSTIKOVA HOTELA V ITALIJI

PALACE HOTEL je v samem središču Gorice, približno en km od državne meje. Ponaša se z odlično restavracijo, dnevnim barom, dvema dvoranama za 120 obiskovalcev in lastnim zaprtim parkiriščem.

V udobnih sobah je skupno 150 postelj. V sobah so kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon in radijski ter televizijski sprejemnik. Za dobro počutje in informiranost gostov skrbi slovensko osebje.

Naslov: PALACE HOTEL, Corso Cavour 63, 34170 GORIZIA GORICA, tel. 0481/82166, fax 0481/31658

Na novo odprti HOTEL EMONA, II. kat. je v zgodovinskem središču Rima

Vse sobe imajo lastno kopalnico, radijski in televizijski sprejemnik, telefon in mini bar.

Tudi tukaj boste v družbi rojakov, ki bodo pripomogli k vašim lepšim počitnicam.

Pokličite nas na telefon: 06/7027827 ali 7027911; fax 06/7027878

Naslov: HOTEL EMONA, Via Statilia 26, 00185 ROMA

V obeh hotelih imajo slovenski gostje popust! Pričakujemo vas.

PRIMORSKA POJE

Bazovica - kinodvorana
sobota, 16. maja ob 20.30

Nastopajo

Mepz KUD »Tabor«, Vojštica (dir. Karlo Godnič); Mopz »Kraški bori«, Štanjel (Milena Kostadinovič); Mepz »Košana« (Alenka Urbančič); Oktet »Simon Gregorčič«, Kobarid (Metod Bajt); Mepz »Ciril Silič«, Vrtojba (Barbara Šuligoj); Mopz »Razpotje«, Col (Ivan Trošt).

Organizacija: ZCPZ, ZSKD, ZPZP, ZSKP, ZKO PRIMORSKE.

tipo-lito graphart

v novih prostorih

34138 trst
drevored g. d'annunzio 27/e
tel. 040/772151

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o.z. »NOVI LIST« - Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, števil. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Bojan Brezigar, Ivo Jevnikar, Helena Jovanovič, Dmgo Legiša (glavni in odgovorni urednik), Miro Oppelt, Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij Vršaj.

Fotostapek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst, tel. 040/772151.

Rekel sem mu, da je to enostavno. Včasih komu še zapojejo, drugim niti tega ne več, sedaj se vse vozi v avtih, velikih in lepih. Tudi smrt.

Potem sva nekaj časa molčala.

Pogledal me je strmo v oči in me vprašal, kako kaj jaz mislim o teh stvareh.

Nisem vedel, kaj naj rečem.

Jaz namreč velikokrat ne vem, kaj naj rečem.

Obrnil sem se malo v stran, pogledal čez ramo, stala sva na pločniku, kjer so vsi drli v avtobus, v Trstu so mestni avtobusi podobni najslabšim živinskim vagonom izginjajočega Balkana, kateremu se sedaj vsi Tržačani hudobno posmihajo. Drugod pravijo, da je še slabše. Morda. Vem, da je v Trstu slabo.

Takrat me je vprašal, če je res toliko droge okrog, smrti v avtomobilih vidi že sam dovolj, časopise in televizijo vendar ima, kot vsi pač, posebno upokojenci, še preveč. Upokojenci, da imajo vsega tega preveč, je še dodal, posebno radia in televizije in časopisov in razumevanja njihovih problemov, kateri nikogar nič ne brigajo. Naj mu samo povem, če je res toliko droge okrog.

Rekel sem mu, da sem nek večer prihajal domov pozno ponoči, pravzaprav niti ne tako pozno, okrog enajstih je bilo. Imam odprto stopnišče, prižgal sem luč in takrat je nekje višje zašumelo, slišal sem stokanje in korake. zato sem rekel, da sem prižgal luč samo zato, ker

grem domov, v stanovanje. Tatovi niso mogli več biti na delu, ker so svoje delo opravili že nekaj mesecev prej, stanovanje so nama temeljito očistili, sosedov tudi ni bilo, žena je bila na kongresu. Bili so samo trije fantje. Eden je drugemu nekaj brizgal v roko; ker sem jih zmotil, je curek krvi švignil na snežno beli zid. Bali so se me in najbrž tudi jaz njih. Potem sem vprašal, če imajo cigareto. Molk je bil namreč že neznosen. Ker je niso imeli, sem odprl vrata stanovanja in jim jo jaz prinesel. Gledali so me in me prosili, naj jih ne prijavim nikomur. Potem so se nasmejnili in so odšli, na dnu stopnic sem slišal glas, ki je rekel, da sem najbrž »fajn fant«. Bil je glas tistega, ki so mu vbrizgali tekočino, malce zaspan že, vseeno lep glas. Stopil sem v kuhinjo in vzel krpo, jo namočil v vodo in obrisal zid, naslednji dan sem čez potegnil nekaj barve. Tako, da se ne vidi. Tako, da se nič ne vidi.

Gledal me je in rekel, da je vse to žalostno.

»Ja, res je žalostno«, sem odvrnil.

In preden sva se poslovila, mi je še rekel: »Ampak, odgovorili pa mi le niste!«

Šel sem na vlak in se šele na postaji spomnil, kaj je pisalo na tisti krpi. Pisalo je »Faks helizim«, to je nekoč bil pralni prašek. Prodajali so ga na oni strani meje v vrečkah, iz katerih se je delalo imenitne bombažne krpe.

Še sedaj jih imam nekaj doma.

V kuhinji pridejo vedno prav.